

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ŽMOGAUS TEISĖS EUROPOJE	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Vygantė Milašiūtė Kitas (-i): doc. dr. Donatas Murauskas, lekt. Lina Urbaitė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra. Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (85)2366175, el. paštas vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	8 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Tarptautinė viešojo teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studentui suteikti teorinių ir praktinių žinių visumą apie tarptautines žmogaus teisių apsaugos sistemas Europos regione. Ugdomi gebėjimai analizuoti žmogaus teisių klausimų sprendimo nacionalinėje teisinėje sistemoje kokybę atitikties Europos žmogaus teisių apsaugos standartams aspektu. Analizuojant teismų praktiką lavinamas analitinis ir kritinis mąstymas, diskutuojant lavinami tarpasmeniniai ir komunikaciniai gebėjimai. Apžvelgiama tarptautinė žmogaus teisių apsaugos sistema ir praktiškai reikšmingi teoriniai žmogaus teisių apsaugos klausimai. Daugiausiai dėmesio skiriama Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai (EŽTK), jos aiškinimui Europos Žmogaus Teisių Teisme (EŽTT) bei Europos Sąjungos Teisingumo Teisme. Nagrinėjamas šios konvencijos ir kitų regioninių (ypač Europos Sąjungos) žmogaus teisių apsaugai reikšmingų teisės aktų turinio santykis.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Žinos tarptautinės ir Europos regiono žmogaus teisių apsaugos sistemų teisės šaltinius, jų normų turinį, reikšmę, paskirtį;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimų metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Gebės analizuoti žmogaus teisių klausimų sprendimo nacionalinėje teisinėje sistemoje kokybę atitikties Europos žmogaus teisių apsaugos standartams aspektu;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimų metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Gebės inovatyviai ir integraliai taikyti žinias, atsižvelgdami į naujausias tarptautinės ir Europos regiono žmogaus teisių apsaugos teisės doktrinos, mokslo tendencijas šiuolaikiniame kontekste;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimų metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Gebės raštu ir žodžiu, argumentuotai, remdamiesi studijų metu įgytomis Europos žmogaus teisių apsaugos teisės teorinėmis bei teismų praktikos analizės metu įgytomis	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimų metu, egzaminas raštu (uždavinys).

žiniomis kritiškai ir logiškai perteikti savo idėjas, mintis ir darbo grupėje rezultatus;	(uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	
- Gebės analizuoti ir etiškai vertinti teismų praktiką;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimū metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Gebės savarankiškai analizuoti, suvokti ir teisingai taikyti Europos žmogaus teisių apsaugos teisės normas;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimū metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Gebės vadovautis žmonių lygybės ir nediskriminavimo principais vykdydami mokslo tyrimus ir (ar) praktinę veiklą;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais užsiėmimū metu, egzaminas raštu (testas, uždavinys).
- Mokės savarankiškai dirbti ir naudotis tarptautinėmis teisinės informacijos duomenų bazėmis, bei kitais šaltiniais, reikalingais Europos žmogaus teisių apsaugos teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui).	Seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, pristatymai, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros analizė).	Dalyvavimas diskusijose problemineis klausimais.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žmogaus teisių, kaip tarptautinės teisės saugomo gėrio, apsaugos sampratos teorinių teiginių apžvalga.	3						3	5	Mokslinės literatūros analizė;
2. Tarptautinės žmogaus teisių apsaugos sistemos apžvalga.	3						3	6	Mokslinės literatūros analizė;
3. Europos žmogaus teisių apsaugos sistemos apžvalga.	3						3	7	Mokslinės literatūros analizė;
4. EŽTK įtvirtinamų teisių pobūdis, jų klasifikacija, turinys. EŽTK teisinės padėties valstybių vidaus teisėje klausimai.	3		3				6	11	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
5. EŽTK priežiūros mechanizmas. Struktūrinių valstybės teisinės sistemos problemų sprendimas EŽTT.	3		2				5	4	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
6. EŽTK aiškinimo EŽTT principai. Žmogaus teisių hierarchijos klausimo sprendimas EŽTT praktikoje.	3		2				5	8	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
7. Žmogaus teisių apribojimų teisėtumo sąlygos pagal EŽTK.	3		2				5	6	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
8. Juridinių asmenų teisių apsauga pagal EŽTK.	3		2				5	8	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
9. ES pagrindinių teisių chartijos ir EŽTK reikšmė žmogaus teisių apsaugai pagal ES teisę.	5		3				8	9	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;

10. Žmogaus teisių apsaugos pagal EŽTK ir ES teisę sąveika ir santykis.	3	2			5	4	Mokslinės literatūros analizė, uždavinių sprendimas, darbas grupėse;
						17	Pasirengimas egzaminui
Iš viso	32	16			48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus dalyvavimas paskaitų ir seminarų metu	30	Semestro metu	Iki 3 balų už aktyvų dalyvavimą diskusijose paskaitų ir seminarų metu. Studentai pasirengia ir užsiėmimo metu diskutuoja dėstytojo iš anksto arba paskaitoje / seminare nurodytais užduotais probleminiais klausimais. Atsakymai vertinami iki 0.25 balo už kiekvieną aktyvų sudalyvavimą atsakant, diskutuojant su dėstytoju ar kitais studentais. Vertinimo kriterijai: - pasakymų konstruktyvumas ir įtaigumas; - gebėjimas polemizuoti, diskutuoti pateikto klausimo tema, reaguoti į dėstytojo tikslinančius klausimus; - problemų formulavimas ir galimų jų sprendimų siūlymas; - šaltinių išmanymas, gebėjimas juos atskleisti ir apibendrinti. Studentui leidžiama laikyti egzaminą be pateisinamos priežasties praleidus ne daugiau kaip 2 seminarus. Už didesnę praleistų seminarų dalį privaloma atsiskaityti dėstytojų nustatyta tvarka semestro metu iš anksto susitarus per dėstytojo priėmimo laiką. Atsiskaitymo forma priklauso nuo praleistų seminarų temos ir tuo metu seminaruose vykdytos veiklos. Turint įsiskolinimą už seminarą (-us) (nedalyvauta ir neatsiskaityta arba nedalyvauta ir atsiskaitymas neigiamas), neleidžiama laikyti egzamino.
Egzaminas	70	Semestro pabaigoje	Atsakymai į 20 testinių klausimų ir 1 uždavinio sprendimas. Atsakydami į testinius klausimus ir išsprendę uždavinį studentai turi parodyti semestro metu įgytas žinias, Europos žmogaus teisių apsaugos teisės problematikos suvokimą, įgytus naujus gebėjimus. Atsakymai į testinius klausimus vertinami kiekvienas po 0.2 balo (bendra maksimali suma – 4 balai), uždavinio sprendimas – iki 3 balų. Bendra per egzaminą galima surinkti balų suma yra 7 balai. Galutinis balas yra kaupiamojo (iki 3 balų) ir egzamino (iki 7 balų) suma.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
V. MILAŠIŪTĖ	2021	Transitional justice cases against Lithuania at the European Court of Human Rights // Legal developments during 30 years of Lithuanian independence: overview of legal accomplishments and challenges in Lithuania / editors: Švedas, G., Murauskas, D.		Springer International Publishing
I. BANTEKAS, L. OETTE	2024	International Human Rights Law and Practice (nurodyti skyriai)	4 th ed.	Cambridge University Press
V. MILAŠIŪTĖ	2020	Socioekonominių teisių apsauga pagal EŽTK. <i>Teisė</i>	t. 115	Vilnius
S. ŽALIMIENĖ (red.)	2019	ES chartijos, kaip individualių teisių gynybos standarto, taikymas supra- ir nacionaliniu lygmenimis (nurodyti skyriai)		Vilniaus universiteto leidykla
P. VAN DIJK (ed.)	2018	Theory and practice of the European Convention on Human Rights (nurodyti skyriai)	5 th ed.	Intersentia
V. MILAŠIŪTĖ	2018	Žvilgsnis į Europos Žmogaus Teisių Teismo bylą Valašinas prieš Lietuvą po 20-ies metų. // Dabarties iššūkiai teismams, užtikrinant žmogaus teises. Recenzuotų straipsnių rinkinys.		Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
I. ISOKAITĖ, D.ŽALIMAS (sud.)	2014	Lietuva Europos Taryboje: dvidešimt narystės metų. Recenzuotų mokslinių straipsnių ir pranešimų rinkinys (nurodyti skyriai)		Vilnius

Papildoma literatūra				
K. REID	2019	A practitioner's guide to the European Convention on Human Rights	6 th ed.	Thomson Reuters
A. VAN AAKEN, I. MOTOČ (eds.)	2018	The European convention on human rights and general international law (European Society of International Law series)		Oxford University Press
A. FØLLESDAL (ed.)	2015	Constituting Europe: the European Court of Human Rights in a national, European, and global context		Cambridge University Press
M. VARJU	2014	European Union human rights law: the dynamics of interpretation and context		Edward Elgar Publishing